

تدوین چارچوب مقررات جویشگر بومی

پروژه/مبحث: تدوین چارچوب مقررات جویشگر بومی
ارائه‌دهنده: گروه حقوق و مقررات فاوا
پژوهشکده: سیاست‌پژوهی و مطالعات راهبردی
گروه: حقوق و مقررات فاوا
تاریخ: اردیبهشت ۹۶

www.itrc.ac.ir

مقررات جویشگر بومی

مسئولیت‌های
فراهم‌کننده
جویش - جویشگر
(ماده ۶۶)

قواعد عمومی سرویس
جویش
(حریم خصوصی - مالکیت معنوی -
حفاظت از حقوق مصرف‌کنندگان -
توسعه رقابت - حفاظت از داده -
نظارت و رتبه‌بندی)
ماده ۹۸

اصول حاکم بر ارائه
سرویس جویش
(ماده ۳۰)

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویش

تدوین ضوابط توسعه سرویس جویش،
براساس دیدگاههای حاکمیتی و سیاستهای
دولت

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

3

متدولوژی انجام فعالیت

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویش

بررسی سیاستهای توسعه و بکارگیری سرویس جویش در سایر کشورها
بررسی نقش دولت و شیوه اعمال سیاستها در حوزه فعالیت جویشگر در سایر کشورها

گام اول

بررسی مدل‌های حل تعارض در سیاست‌گذاری حوزه اینترنت به دلیل فراملی بودن حوزه فعالیت جویشگر

گام دوم

بررسی سیاستهای توسعه جویشگر بومی در ایران

گام سوم

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

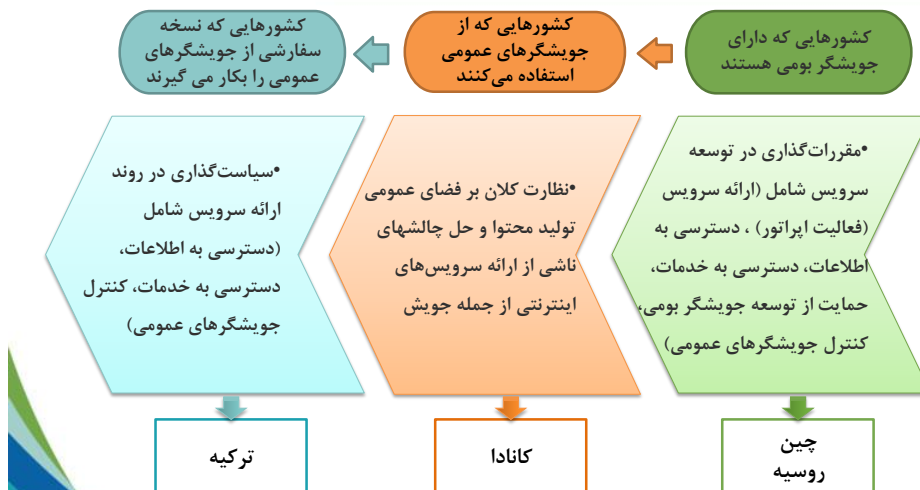
4

بررسی نقش دولت‌ها در زمینه توسعه جویشگر

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

5

نقش دولت‌ها در زمینه توسعه جویشگر

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

6

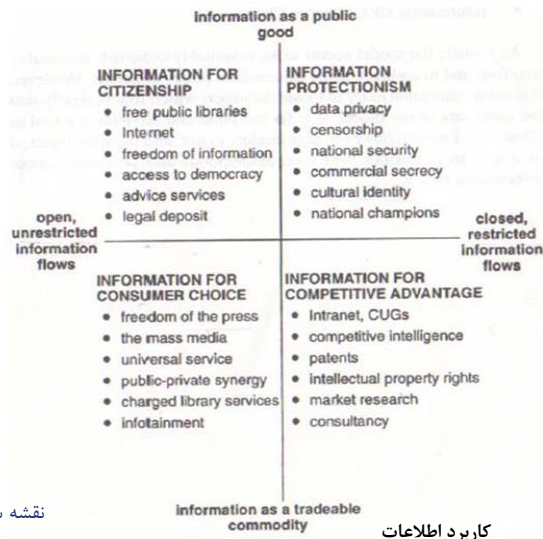
بررسی مدل‌های حل تعارضات در سیاست‌گذاری حوزه اینترنت و اطلاعات

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

7

تعارض در سیاست‌های دسترسی به اطلاعات

چرخش اطلاعات

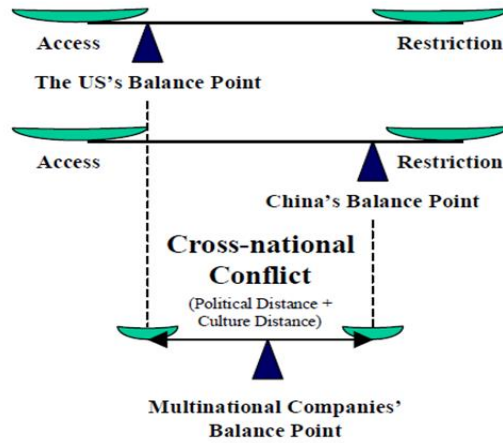

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

8

چارچوب مفهومی ایجاد تعادل میان ارزش‌ها

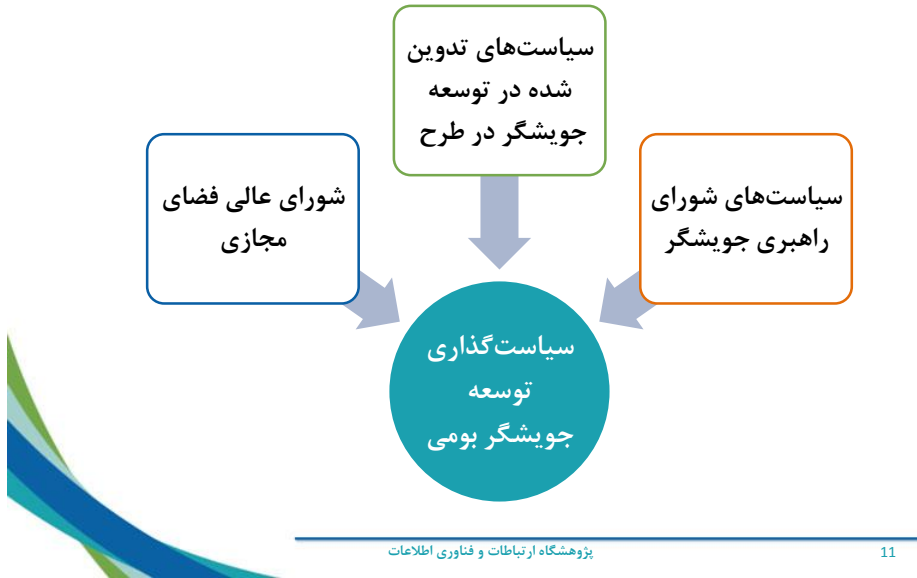
تضاد سیاست‌گذاری در بعد فرهنگی و بعد سیاسی: مجموع دو فاصله طول کل اهرم، درجه درگیری میان دو کشور را تعیین می‌کند.

موقعیت نقطه تعادل پویا است و برای شرکت‌های مختلف در زمان‌های مختلف متفاوت است. برخی عوامل داخلی، بازار، اجتماعی و دولتی موقعیت یک شرکت چند ملیتی را در نقطه تعادل اهرم تحت تاثیر قرار می‌دهد.

مروری بر سیاست‌های توسعه جویشگر بومی در ایران

پیشینه سیاست گذاری توسعه جویسگر بومی در ایران

سیاست ها و اقدامات توسعه جویسگر بومی گزارش بازنگری سیاست ها و اقدامات توسعه جویسگر بومی

نفوذ	محیط اتصال	ایجاد	
سهولت دسترسی خدمات	انطباقی و الزام های راهبردهای صنعت برای اتصال عرضه و تقاضا	مرتبط شبکه ملی اطلاعات برنامه تحقیق و توسعه فناوری اطلاعات	مداخله گر
نفوذ خدمات بخش ها	تدارک خدمات دولت و بخش عمومی	خاص جویسگر وام تحقیق و توسعه توسعه محتوای بومی	
حمایت توسعه خدمات فرهنگ و روش استفاده	ایجاد زیرساخت رانینش آبری	تحریک تحقیق و توسعه پشتیبانی پژوهش بنیادی	عدم مداخله
ترویج کاربرد خدمات	ازدسازی خدمات و داده	سرمايه گذاری داخلی انتقال فناوری	
برنامه نفوذ فناوری اطلاعات	محیط نوآوری و کارآفرینی خدمات	تنظیم محیط رقابت و همکاری	
سرمایه گذاری مشترک توانایی فناورانه شرکت های کوچک و توسط	استانداردسازی خدمات انگیزه های مالیاتی	توسعه بسترهای کسب و کار	
حمایت از طرح های توسعه صادرات	فعالیت های تنظیم مقررات سرمایه گذاری زیرساخت فناوری اطلاعات آزادسازی مخابرات	تخفیف مالیاتی تحقیق و توسعه توسعه صنعت و فناوری	
	سیاست مالیاتی و آزادسازی مالی		

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات 12

نسخه اصلاحی سیاست‌ها و اقدامات توسعه جویشر بومی (براساس نظرات مرکز ملی فضای مجازی)

حوزه اثرگذاری	سیاست مرتبط	اقدام لازم	متولی	نهادهای مرتبط	بازه زمانی اجرا	رویکرد اجرا
توسعه فرهنگی مرتبط با جویشر بومی	نشر و گسترش فرهنگ جویشر بومی - ایرانی از طریق جویشر بومی	تعامل و همکاری متقابل جویشرهای بومی و نهادهای فرهنگی-اجتماعی در راستای ارائه محتوا و معرفی ارزش‌های فرهنگی	مرکز ملی فضای مجازی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رسانه‌ها، دانشگاه‌ها، صداوسیما، فراهم‌کنندگان خدمات و محتوا، وزارت آموزش و پرورش، سازمان‌های مردم‌نهاد، سازمان تبلیغات اسلامی	میان مدت	تعامل ملی
	ترویج و گسترش استفاده از جویشر و محتوای بومی	هدایت فراهم‌آوردندگان جویشر بومی به معرفی الگوهای سبک زندگی اسلامی-ایرانی کاهش هزینه‌های دسترسی کاربران به خدمات و محتوای داخلی جویشر بومی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	فراهم‌آوردندگان خدمات، سازمان‌های مردم‌نهاد، شورای عالی انقلاب فرهنگی	میان مدت	تعامل ملی
		هدایت سازمان‌ها و نهادهای دولتی و بخش خصوصی در جهت ارتقای کمی و کیفی محتوا و خدمات برخط و به‌کارگیری آن در جویشر بومی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران	میان مدت	بخشی
		ایجاد دسترسی آزاد شهروندان و کسب‌وکارها به اطلاعات (بخش‌ها) از طریق جویشر بومی در راستای اجرای قانون دسترسی آزاد به اطلاعات	مرکز ملی فضای مجازی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری، شورای اجرایی فناوری اطلاعات	کوتاه مدت	تعامل ملی

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

13

نسخه اصلاحی سیاست‌ها و اقدامات توسعه جویشر بومی (براساس نظرات مرکز ملی فضای مجازی)

حوزه اثرگذاری	سیاست مرتبط	اقدام لازم	متولی	نهادهای مرتبط	بازه زمانی اجرا	رویکرد اجرا
توسعه صنعت و فناوری جویشر بومی	افزایش اعتماد عمومی به استفاده از خدمات جویشر بومی از طریق توسعه سازوکارهای امنیتی و حفاظتی و تضمین اصالت و اعتبار محتوا	افزایش اعتماد عمومی به استفاده از خدمات جویشر بومی از طریق توسعه سازوکارهای امنیتی و حفاظتی و تضمین اصالت و اعتبار محتوا	مرکز ملی فضای مجازی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رسانه‌ها، دانشگاه‌ها، صداوسیما، فراهم‌کنندگان خدمات و محتوا، وزارت آموزش و پرورش، شهرداری‌ها	میان مدت	تعامل ملی
	توسعه و ترویج استفاده از خدمات جویشر بومی	آگاهی بخشی عمومی و گسترش فرهنگ استفاده از خدمات و منافع جویشرهای بومی مبتنی بر آموزه‌های اسلامی-ایرانی از طریق همایش‌ها، رسانه‌های عمومی، تبلیغات و خدمات آموزشی عدم ترویج جویشرهای غیربومی و جایگزینی آن‌ها با جویشرهای بومی در مدارس، رسانه ملی و سایر رسانه‌ها	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، رسانه‌ها، دانشگاه‌ها، فراهم‌کنندگان خدمات و محتوا	میان مدت	بخشی
		آزادسازی خدمات و داده‌های جویشر برای افراد، کسب‌وکارها و توسعه‌دهندگان نرم‌افزار کاربردی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	فراهم‌کنندگان خدمات، نهادهای صنفی مرتبط	میان مدت	بخشی
		توسعه بسترهای مناسب ارائه محتوای بومی مبتنی بر سکویا پیشرفته و یکپارچه کسب‌وکار جویشر	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	فراهم‌کنندگان خدمات، فراهم‌کنندگان محتوا	میان مدت	بخشی
		شناسایی و حمایت از مراکز و نهادهای تولید و عرضه محتوای مرتبط با کسب‌وکارهای جویشر بومی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	فراهم‌کنندگان محتوا، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت صنعت، معدن و تجارت	میان مدت	بخشی
		حمایت از طراحی و توسعه و ارائه خدمات جویشر بومی مبتنی بر استفاده از رایتاش ابری در مراکز داده داخلی توزیع شده	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	فراهم‌کنندگان خدمات، مراکز داده، نهادهای صنفی مرتبط	میان مدت	بخشی

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

14

نسخه اصلاحی سیاست‌ها و اقدامات توسعه جویشرگ بومی (براساس نظرات مرکز ملی فضای مجازی)

رویکرد اجرا	بازه زمانی اجرا	نهادهای مرتبط	متولی	اقدام لازم	سیاست مرتبط	حوزه اثرگذاری
تعامل ملی	میان مدت	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، نهادهای تأمین مالی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، مؤسسات پژوهشی، مراکز تحقیق و توسعه و پارک‌های علم و فناوری	معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری	استفاده از ظرفیت‌های دانشی و پژوهشی موجود و ایجاد همکاری مناسب میان بازیگران اصلی در بخش‌های دانشگاه و صنعت جهت رصد فناوری و تسهیل فرایند تبدیل ایده به محصول	توسعه ظرفیت‌های تجاری سازی فناوری پژوهشی و دانشی بومی	توسعه صنعت و فناوری جویشرگ بومی
بخشی	میان مدت	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، فراهم‌کنندگان خدمات، مراکز آموزشی و پژوهشی، وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ایجاد دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی به‌منظور ارتقا دانش فنی، یادگیری مهارت‌ها و توسعه نوآوری و کارآفرینی خدمات و کسب‌وکار جویشرگ بومی	توسعه ظرفیت‌های تجاری سازی فناوری پژوهشی و دانشی بومی	توسعه صنعت و فناوری جویشرگ بومی
تعامل ملی	میان مدت	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مراکز آموزشی و پژوهشی، فراهم‌کنندگان محتوا	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	ارتقای کیفیت پردازش زبان فارسی و بومی‌سازی خدمات پرکاربرد و امکان جستجو چندزبانه با تمرکز بر زبان‌ها و گویش‌های بومی	توسعه ظرفیت‌های تجاری سازی فناوری پژوهشی و دانشی بومی	توسعه صنعت و فناوری جویشرگ بومی
تعامل ملی	میان مدت	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	پژوهشی در دانشگاه و مؤسسات علمی کشور با توجه به نیازهای جویشرگ بومی	توسعه ظرفیت‌های تجاری سازی فناوری پژوهشی و دانشی بومی	توسعه صنعت و فناوری جویشرگ بومی

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

15

نسخه اصلاحی سیاست‌ها و اقدامات توسعه جویشرگ بومی (براساس نظرات مرکز ملی فضای مجازی)

رویکرد اجرا	بازه زمانی اجرا	نهادهای مرتبط	متولی	اقدام لازم	سیاست مرتبط	حوزه اثرگذاری
تعامل ملی	میان مدت	مرکز ملی فضای مجازی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت صنعت، معدن و تجارت، شورای عالی رقابت، نظام صنفی رایانه‌ای	سازمان تنظیم مقررات	تدوین مقررات لازم به‌منظور جلوگیری از انحصار، ایجاد فرصت‌های برابر و شفاف‌سازی محیط کسب‌وکار با توجه به حضور بازیگران داخلی و خارجی	توسعه فضای تجاری جویشرگ‌های رقابت داخلی	توسعه محیط اقتصادی و کسب‌وکار
تعامل ملی	کوتاه مدت	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، نهادهای صنفی مرتبط، وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تدوین و اعمال سیاست‌های مالیاتی، سیاست‌ها و مشوق‌های واردات و صادرات برای فراهم‌کنندگان خدمات و محتوای جویشرگ بومی	توسعه ظرفیت‌های تجاری جویشرگ‌های رقابت داخلی	توسعه محیط اقتصادی و کسب‌وکار
بخشی	میان مدت	مرکز ملی فضای مجازی، نهادهای صنفی مرتبط، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	توسعه سازوکارهای ارزیابی و رتبه‌بندی کسب‌وکار و کیفیت خدمات مرتبط با جویشرگ بومی	توسعه ظرفیت‌های تجاری جویشرگ‌های رقابت داخلی	توسعه محیط اقتصادی و کسب‌وکار
بخشی	میان مدت	پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد، وزارت صنعت، معدن و تجارت، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، نهادهای تأمین مالی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد، نهادهای تأمین مالی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ایجاد محیط مناسب به‌منظور شناسایی و تجاری‌سازی ایده‌ها و مشارکت کارآفرینان و شرکت‌های نوپا و کوچک و متوسط در جهت نوآوری و توسعه خدمات جویشرگ بومی	توسعه ظرفیت‌های تجاری جویشرگ‌های رقابت داخلی	توسعه محیط اقتصادی و کسب‌وکار
بخشی	میان مدت	وزارت صنعت، معدن و تجارت، مرکز همکاری‌های فناوری و نوآوری ریاست جمهوری	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ترویج نشان تجاری جویشرگ‌های توانمند بومی جهت گسترش بازار در عرصه داخلی و بین‌المللی	توسعه ظرفیت‌های تجاری جویشرگ‌های رقابت داخلی	توسعه محیط اقتصادی و کسب‌وکار
تعامل ملی	کوتاه مدت	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	مرکز همکاری و نوآوری‌های ریاست جمهوری	همکاری بین‌المللی در زمینه توسعه و گسترش در حوزه‌های مرتبط با خدمات و کسب‌وکار جویشرگ بومی	توسعه ظرفیت‌های تجاری جویشرگ‌های رقابت داخلی	توسعه محیط اقتصادی و کسب‌وکار

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

16

رویکرد سیاست‌های حاکمیتی

سیاست‌های برگزیده طرح جویشگر بومی و شورای راهبری طرح در تعیین چارچوب اصول حاکم

سیاست‌ها و رویکردهای مطرح شده در طرح جویشگر بومی و شورای راهبری طرح	محورهای اصلی چارچوب اصول حاکم
	شرایط ثابت عمومی -
ایجاد دسترسی آزاد شهروندان و کسب‌وکارها به اطلاعات (بخش‌ها) از طریق جویشگر بومی در راستای اجرای قانون دسترسی آزاد به اطلاعات - شورای راهبری طرح جویشگر آزادسازی خدمات و داده‌های جویش محتوا برای افراد، کسب‌وکارها و توسعه‌دهندگان نرم‌افزار کاربردی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	تعیین سیاست‌های دسترسی به اطلاعات (استفاده‌کنندگان)
تعامل و همکاری متقابل جویشگرهای بومی و نهادهای فرهنگی - اجتماعی در راستای ارائه محتوا و معرفی ارزش‌های فرهنگی - طرح جویشگر بومی هدایت فراهم آوردن‌گان جویشگر بومی به معرفی الگوهای سبک زندگی اسلامی - ایرانی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	تعیین سیاست‌های ارائه اطلاعات (ارائه‌دهندگان محتوا و جویشگر)
الزام سازمان‌های دولتی در جستجوپذیر کردن محتوای خود برای جویشگر بومی و ممنوعیت همکاری با رقبای خارجی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	تعیین سیاست‌های ارائه خدمات از طریق جویشگر
توسعه سازوکارهای ارزیابی و رتبه‌بندی کسب‌وکار و کیفیت خدمات مرتبط با جویشگر بومی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی نظارت بر حسن استفاده از حمایت‌های دریافتی در جویشگر بومی - طرح جویشگر بومی افزایش اعتماد عمومی به استفاده از خدمات جویشگر بومی از طریق توسعه سازوکارهای امنیتی و حفاظتی و صیانتی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	نحوه نظارت

سیاست‌های برگزیده طرح جویشگر بومی و شورای راهبری طرح در تعیین چارچوب اصول حاکم

سیاست‌ها و رویکردهای مطرح شده در طرح جویشگر بومی و شورای راهبری طرح	محورهای اصلی چارچوب اصول حاکم
تدوین و اعمال سیاست‌های مالیاتی، سیاست‌ها و مشوق‌های واردات و صادرات برای فراهم‌کنندگان خدمات و محتوای جویشگر بومی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	از حمایت فراهم آورنده سرویس جویش
حمایت از تحقیق و توسعه، نوآوری و آینده پژوهی در جویشگر بومی - طرح جویشگر بومی	
استفاده از ظرفیت‌های دانشی و پژوهشی موجود و ایجاد همکاری مناسب میان بازیگران اصلی در بخش‌های دانشگاه و صنعت جهت رصد فناوری و تسهیل فرایند تبدیل ایده به محصول - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	
حمایت از بکارگیری جویشگرهای بومی در سازمان‌های دولتی - طرح جویشگر بومی	
متناسب بودن حمایت‌ها با شاخص‌های عملکردی در جویشگر بومی - طرح جویشگر بومی	
تشویق به میزبانی داده‌ها در دیتاسنتر داخلی - طرح جویشگر بومی	
الزام جویشگرهای بومی به استفاده از مراکز داده داخلی - طرح جویشگر بومی	
آگاهی بخشی عمومی و گسترش فرهنگ استفاده از خدمات و منافع جویشگرهای بومی مبتنی بر آموزه‌های اسلامی-ایرانی از طریق همایش‌ها، رسانه‌های عمومی، تبلیغات و خدمات آموزشی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	
یوپی	
ایجاد دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی به‌منظور ارتقا دانش فنی، یادگیری مهارت‌ها و توسعه نوآوری و کارآفرینی خدمات و کسب‌وکار جویشگر بومی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	
توسعه رشته‌های آموزشی و برنامه‌های پژوهشی در دانشگاه و مؤسسات علمی کشور با توجه به نیازهای جویشگر بومی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	
عدم ترویج جویشگرهای غیربومی و جایگزینی آن‌ها با جویشگرهای بومی در مدارس، رسانه ملی و سایر رسانه‌ها - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	
الزام سازمان‌های دولتی در جستجوپذیر کردن محتوای خود برای جویشگر بومی و ممنوعیت همکاری با رقبای خارجی - طرح جویشگر بومی	
الزام جویشگرهای خارجی به رعایت قوانین و مقررات داخلی برای فعالیت در ایران - طرح جویشگر بومی	
تدوین مقررات لازم به‌منظور جلوگیری از انحصار، ایجاد فرصت‌های برابر و شفاف‌سازی محیط کسب‌وکار، با توجه به حضور بازیگران داخلی و خارجی - شورای راهبری طرح جویشگر بومی	

رویکرد سیاست‌های حاکمیتی برای جویشگر بومی

سیاست‌های ارائه سرویس جویش

- ❑ **شرایط ارائه سرویس:** برای ارائه سرویس متقاضیان باید ثبت عمومی انجام دهند و پس از بررسی و احراز شرایط لازم، تاییدیه را دریافت نمایند. سایر رویکردهای سیاستی به شرح زیر است.
 - ✓ الزام ارائه دهندگان به ثبت عمومی (registration)
 - ✓ داشتن شرایط فنی لازم و منابع انسانی متخصص
 - ✓ تعیین شرایط مشارکت مالی با رویکر حمایت بخش خصوصی و عدم انحصار
- ❑ **کیفیت اطلاعات و خدمات:** برای اطمینان از کیفیت سرویس جویش چارچوب ارزیابی که به نوعی خود استاندارد کیفیت اطلاعات را نیز تعیین می‌کند ارائه می‌شود. سیاست‌های این موضوع به شرح زیر است.
 - ✓ چارچوب ارزیابی نحوه سرویس‌دهی از نظر کیفیت اطلاعات و خدمات توسط مرجع نظارت تعیین می‌شود.
 - ✓ ارزیابی بصورت دوره‌ای (حداقل سالانه) و براساس شرایط تعیین شده در چارچوب انجام می‌شود
 - ✓ ارزیابی شامل ارائه سرویس نیز می‌گردد.
- ❑ **نظارت بر کیفیت خدمات:** نظارت براساس چارچوب ارزیابی و بصورت دوره‌ای و رتبه‌بندی جویشگرها را برای آگاهی عموم منتشر می‌نماید. سایر رویکردهای سیاستی به شرح زیر است:
 - ✓ لزوم انجام ارزیابی‌های دوره‌ای و سالانه
 - ✓ کسب اجازه فعالیت پس از اخذ امتیاز مناسب در ارزیابی
 - ✓ لزوم تعیین چارچوب ارزیابی جویشگر
 - ✓ انجام رتبه‌بندی ارائه‌دهندگان سرویس جویش
 - ✓ اعلام رتبه‌بندی و نتیجه ارزیابی برای آگاهی کاربران
- ❑ **مرجع سیاست‌گذاری**
 - ✓ کمیسیون تنظیم مقررات به عنوان مرجع سیاست‌گذاری

رویکرد سیاست‌های حاکمیتی برای جویشگر

بومی

سیاست‌های حمایتی

- ❑ **قوانین تشویقی**: قوانین باید به گونه‌ای تنظیم گردد که بخش خصوصی تشویق به مشارکت و همکاری شوند.
 - ✓ حمایت حقوقی از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی که در طرح‌های کلان بصورت دولتی - خصوصی مشارکت کرده‌اند.
- ❑ **توسعه کسب و کار**: برای گسترش این کسب و کار، سیاست‌های ذیل برای حمایت از جویشگرهای تأیید شده در رقابت با سایر جویشگرهای عمومی در نظر گرفته شده است.
 - ✓ امکان ارائه خدمات دولتی از طریق جویشگرهای تأیید شده
 - ✓ امکان ارائه محتوای بومی و آثار ملی دیجیتالی
 - ✓ تشویق به استفاده از جویشگر تأیید شده در سازمان‌های دولتی
- ❑ **کمک مالی**: پس از انجام ارزیابی، به فراهم‌آورندگان سرویس جویش امتیاز داده می‌شود که متناسب با آن می‌توانند حمایت‌های مالی از نوع موارد زیر را دریافت نمایند.
 - ✓ پرداخت یارانه براساس امتیاز کسب شده
 - ✓ پرداخت وام براساس امتیاز کسب شده
 - ✓ لزوم نظارت بر حسن استفاده از بسته‌های حمایتی

رویکرد سیاست‌های حاکمیتی برای جویشگر

بومی

سیاست‌های حمایتی

- ❑ **استانداردسازی**: نحوه دریافت حمایت از سوی دولت براساس ارزیابی انجام شده و سطح‌بندی ارائه‌دهندگان سرویس جویش به صورت استاندارد انجام می‌شود.
 - ✓ تعیین پارامترها و شاخص‌های ارزیابی و استانداردسازی
 - ✓ سطح‌بندی حمایت‌ها بر اساس امتیازات
 - ✓ تعیین بسته‌های حمایتی متناسب با سطح ارزیابی
- ❑ **تحقیق و توسعه**: برای تشویق به پژوهش امکان استفاده از امکانات پارکهای مورد حمایت دولت و انواع حمایت‌های شرکت‌های دانش‌بنیان ارائه می‌شود.
 - ✓ باکسب امتیاز سطح اول جویشگر به عنوان شرکت دانش‌بنیان محسوب شده و حمایت‌های متناسب با این سطح دریافت می‌کند
 - ✓ استقرار فراهم‌آورنده سرویس جویش در مراکز و پارکهای مورد حمایت دولت

رویکرد سیاست‌های حاکمیتی برای جویشر

بومی

سیاست‌های دسترسی (اطلاعات و خدمات)

- **دسترسی به اطلاعات:** دسترسی به اطلاعات در چارچوب قانون دسترسی آزاد به اطلاعات و ضوابط اعلام شده از سوی کارگروه تعیین مصادیق محتوا، آزاد است. علاوه بر دو بحث فوق در بخش سیاست‌های دسترسی بر سه نکته زیر نیز تاکید شده است:
 - ✓ امکان ارائه و دسترسی آزاد خدمات و محتوای سالم برای افراد، کسب و کارها و توسعه‌دهندگان نرم‌افزار کاربردی
 - ✓ تاکید بر همکاری نهادها برای تسهیل دسترسی به محتوای بومی
 - ✓ تاکید بر ایمن سازی کودکان از دسترسی به محتوای نامطلوب
- **دسترسی به خدمات:** چنانچه در ارزیابی فراهم‌آورنده جویشر از امتیاز مناسب برخوردار باشد می‌تواند خدمات سازمان‌های دولتی را ارائه دهد.
 - ✓ الزام سازمان‌های دولتی در جستجوپذیر کردن محتوای خود برای جویشر بومی و ممنوعیت همکاری با رقبا خارجی
 - ✓ همکاری نهادها و سازمان‌های دولتی به منظور در دسترس قرار دادن خدمات
- **طبقه‌بندی اطلاعات:** طبقه‌بندی اطلاعات در شکل اولیه بصورت به کلان تفکیک می‌شود (بطور مثال اطلاعات دولتی، شخصی، عمومی) سپس در لایه دوم دسته بندی داخلی می‌شود (اطلاعات دولتی سری، محرمانه، عادی) و براساس این طبقه‌بندی سطوح دسترسی مطابق با قوانین جاری باید رعایت شود.
 - ✓ الزام به تعیین ضوابط دسترسی به اطلاعات دولتی، کسب و کارها
 - ✓ لزوم رعایت طبقه‌بندی اطلاعات مطابق با قوانین جاری (اسرار دولتی، محرمانه، سری، فوق سری و...)

رویکرد سیاست‌های حاکمیتی برای جویشر

بومی

سیاست‌های ارائه (اطلاعات و خدمات)

- **انتشار اطلاعات:** برای انتشار اطلاعات باید هدایت جستجوکنندگان به الگوهای سبک زندگی اسلامی-ایرانی مدنظر قرار گیرد. در این مقوله موضوعات حق‌کپی، تبلیغات، حریم خصوصی و ... بسیار مهم است رویکردهای ذیل مورد نظر است.
 - ✓ هدایت فراهم‌آورندگان جویشر بومی به معرفی الگوهای سبک زندگی اسلامی-ایرانی
 - ✓ رعایت حقوق مالکیت معنوی در نسخه‌برداری و نمایه‌سازی و نشر اطلاعات در محیط جویشر
 - ✓ الزام کسب رضایت کاربر در خصوص استفاده از داده کاربران
- **تسهیل در تبلیغات:** برای تبلیغات باید
 - ✓ تاکید بر احراز هویت تبلیغ‌کنندگان به منظور تطابق محتوای تبلیغات با ضوابط اعلام شده
 - ✓ اخذ مجوز وزارت ارشاد به منظور فعالیت‌های تبلیغاتی
- **افزایش اعتماد به خدمات:** برای رعایت امنیت اطلاعات و شفاف‌سازی سیاست‌های عمومی حریم خصوصی و ... منتشر می‌شود و باید در همه مراحل سرویس‌دهی اصل محرمانگی حفظ شود. رویکردهای ذیل در زمینه امنیت اطلاعات مطرح می‌شود.
 - ✓ تاکید بر ذخیره سازی اطلاعات در مراکز داده داخلی
 - ✓ تعیین مسئولیت حفظ اطلاعات و محتوا از دسترسی غیرمجاز
 - ✓ افزایش اعتماد عمومی به استفاده از خدمات جویشر بومی از طریق توسعه سازوکارهای امنیتی و حفاظتی و صیانتی
 - ✓ تعهد به حفظ محرمانگی اطلاعات

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویش

25

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

چارچوب اصول حاکم بر ارائه سرویس جویش (براساس رویکردهای سیاستی)

الف- شرایط ارائه سرویس

- ۱- ارائه خدمات جویشگر (ماده ۱)
- ۲- الزامات ثبت عمومی (۳ماده)
- ۳- اطمینان از کیفیت خدمات (۲ماده)
- ۴- سیاستهای تشویقی (۴ماده)

ب- الزامات ارائه سرویس

- ۱- مسئولیتهای فراهم آورنده سرویس (۴ماده)
- ۲- ترویج فرهنگ اسلامی- ایرانی (۲ماده)
- ۳- حفظ حریم خصوصی و محرمانگی (۳ماده)
- ۴- رعایت حق کپی (۲ماده)
- ۵- نحوه تبلیغات (۴ ماده)
- ۶- همکاری نهادهای دولتی (۲ماده)
- ۷- نحوه نظارت (۲ماده)

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

26

تعاریف

خدمات جویسگر : مجموعه ای از ابزارهایی است که برای انجام جستجو در محیط وب و نیز سایر خدمات متنوع و فراگیر، منجر به جذب بیشتر کاربران شده و از طریق راه اندازی وبگاه و تعامل با کاربران در ربا فضا ضمن کسب درآمد برای ذی نفعان، امکان تغییر سبک زندگی آنان را نیز فراهم می کند.

27

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

تعاریف

جویسگر بومی : ارائه دهنده خدمات جویسگر است که و با نرم افزار داخلی و مدیریت ایرانی شکل بگیرد. میزبانی برنامه ها و داده های بانک اطلاعاتی آن نیز در داخل کشور انجام می شود و بیش از ۵۰ درصد سهام آن متعلق به ایرانیان باشد

جویسگر غیر بومی : فراهم آورنده خدمات جویسگر است که در ایران نماینده حقوقی داشته باشد و به ثبت رسیده باشد میزبانی داده های بانک اطلاعاتی این جویسگر باید در داخل ایران انجام شود.

28

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

خدمات قابل ارائه توسط جویسگر بومی

- ۱- امکان خزش و جستجو در سایتهای داخل کشور
- ۲- انجام تبلیغات از طریق جویسگر
- ۳- ارائه محتوای بومی تولید شده در کشور (خارج از وب سایتهای)
- ۴- امکان عرضه خدمات الکترونیکی عمومی همچون خدمات دولت الکترونیکی و خدمات بانکی و شهری (خارج از وب سایتهای)
- ۵- برخورداری از نصب در مراکز دولتی و استفاده بصورت پیش فرض
- ۶- امکان ارائه تبلیغات سازمان های دولتی از طریق جویسگر بومی
- ۶- امکان استقرار فراهم آورنده سرویس جویس در مراکز و پارکهای مورد حمایت دولت
- ۷- تسهیلات موثر کم بهره در جهت تامین زیرساخت های شبکه ای و ذخیره سازی

29

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

عوامل موثر در ارزیابی موتور جستجو

۱. کیفیت نتایج
 - a. مرتبط بودن نتایج به پرس و جوهای درج شده
 - b. به روز بودن (Freshness)
۲. کیفیت سرویس
 - a. دسترس پذیری: در بازه زمانی مشخص (به عنوان مثال یک ماه اخیر
 - b. ظرفیت پذیرش: تعداد کاربر همزمانی که جویسگر توان پاسخ-گویی دارد
۳. تجربه کاربری و واسط کاربری:
 - a. میزان رضایت کاربر از استفاده از جویسگر مورد نظر
 - b. ذائقه سنجی و ارزیابی میزان تامین نیاز کاربران بومی
۴. آمار کاربری (تحلیل بازار مشتری):
 - a. تحلیل بازار و سهم بازار جویسگر بدون در نظر گرفتن درآمدزایی آن

30

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۱)

الف - شرایط ارائه خدمات

ارائه خدمات جویسگر

ماده ۱- ارائه خدمات جویسگر در داخل کشور نیازمند ثبت عمومی مشخصات متقاضی و موافقت با ارائه خدمات از سوی مرجع نظارت است. ارائه خدمات ارزش افزوده دیگر از طریق سکوی جویس نیازمند اخذ مجوزهای مستقل مربوطه می باشد.

الزامات ثبت عمومی

ماده ۲- متقاضیان ارائه خدمات جویسگر ملزم به رعایت شرایط زیر هستند

- ۱- داشتن شرایط فنی لازم برای ارائه خدمات
- ۲- داشتن منابع انسانی متناسب و متخصص برای ارائه خدمات
- ۳- ممنوعیت مالکیت سهام خارجی بیش از ۵۰ درصد
- ۴- ممنوعیت سهام بیش از ۲۰٪ سازمانهای دولتی
- ۵- وجود نماینده حقوقی و ثبت شرکت در ایران برای جویسگر غیربومی

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۱)

الف - شرایط ارائه خدمات جویسگر

ماده ۳- درخواست کنندگان ارائه سرویس جویس، موظف هستند نسخه‌ای کامل از مدارک معتبر فنی و منابع انسانی خود به مرجع نظارت ارائه دهند.

ماده ۴- فراهم آورنده خدمات جویسگر باید مطابق با وظایف خود قواعد عمومی ارائه سرویس از جمله رعایت حریم خصوصی در انواع داده‌های ذخیره شده، نحوه بازبینی و کنترل انواع اطلاعات، نحوه بهینه سازی و نمایش اطلاعات، شرایط تبلیغات، نحوه تامین ایمنی اطلاعات کاربران در قالب خط مشی رعایت حریم کاربران اعلام نماید.

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۲)

✓ اطمینان از کیفیت خدمات

ماده ۵- به منظور حفظ و ارتقاء کیفیت و کارکرد جویسگرهای فعال در کشور، چارچوب ارزیابی شامل استانداردهای کیفیت خدمات، نحوه ارزش‌دهی و دوره‌های ارزیابی، توسط مرجع نظارت تهیه و اعلام می‌شود.

ماده ۶- استانداردهای کیفیت خدمات جویسگر براساس چارچوب ارزیابی فراهم‌آوردندگان خدمات می‌باشد و میزان رعایت این استانداردها مبنای برخورداری از حمایت‌ها و سیاست‌های تشویقی دولت خواهد بود.

✓

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۲)

✓ سیاست‌های تشویقی

ماده ۷- فراهم‌آوردندگان خدمات جویسگر، براساس کیفیت خدمات مربوطه که در ارزیابی‌های دوره‌ای ارزشیابی شده است از بسته‌های حمایتی برخوردار خواهند شد این حمایت‌ها شامل موارد زیر خواهد بود.

الف- سطح اول : علاوه بر کسب مزیت سطوح پائین‌تر، جویسگر در زمره شرکتهای دانش بنیان محسوب و از سایر حمایت یارانه و وام نیز برخوردار می‌گردد.

ب- سطح دوم : علاوه بر کسب مزیت سطوح پائین‌تر، ارائه خدمات و اطلاعات دولتی نیز به این سطح واگذار می‌گردد.

پ- سطح سوم : علاوه بر کسب مزیت سطوح پائین‌تر، ارائه محتوای بومی و آثار ملی دیجیتالی شده از طریق این گروه مجاز خواهد بود.

ت- سطح چهارم : امکان استقرار فراهم‌آورنده سرویس جویس در مراکز و پارکهای مورد حمایت دولت ایجاد می‌شود.

ث- سطح پنجم : ارائه سرویس جویس از طریق این سرویس دهنده مجاز می‌باشد.

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۳)

ماده ۸- به منظور ارتقاء حفاظت از داده فراهم‌آوردندگان سرویس جویس ملزم به ذخیره‌سازی اطلاعات کاربران خود در مراکز داده داخلی می‌باشند.

ماده ۹- مراکز داده داخلی که امکان دسترسی فراهم‌آوردندگان سرویس جویس برای ذخیره‌سازی اطلاعات را فراهم نمایند از تخفیف‌های تعرفه‌ای دسترسی به شبکه برخوردار می‌گردند.

ماده ۱۰- به منظور حمایت از توسعه محتوای بومی، ارائه‌دهندگان محتوا و نهادهای فرهنگی و اجتماعی که محتوای خود را به اشتراک می‌گذارند از تخفیف‌های تعرفه‌ای دسترسی به شبکه برخوردار می‌گردند.

ب- الزامات ارائه سرویس

مسئولیت‌های فراهم‌آورنده سرویس

ماده ۱۱- فراهم‌آورنده سرویس جویس متعهد می‌شود از نمایش نتایج جستجویی که منجر به پیوند (لینک) به صفحاتی که دارای محتوایی غیرمجاز براساس نظرات کارگروه تعیین مصادیق محتوا است پرهیز نماید و کاربر را نیز از دلیل عدم نمایش آگاه نماید.

ماده ۱۲- فراهم‌آورنده سرویس جویس باید روشهای لازم برای تشخیص تاثیر نامطلوب در نتایج که ممکن است از طرف سایر ذی‌نفعان ایجاد شود شامل تقلب در کلیک، فهرست‌های اسپم، تکرار در عنوان اصلی جویس، سایت‌های با درج تبلیغ بیشتر و سایت‌های ساختگی را داشته باشد.

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۴)

ماده ۱۳- فراهم‌آورنده سرویس جویس متعهد به عدم دستکاری در نتایج بوده و باید در تمامی فرایندهای خزش، جویس تا مرحله نمایش نتایج جستجو، عادلانه بودن و بی‌طرفی در جستجوی محتوای سایتها، نمایه‌سازی و رتبه‌بندی نمایش اطلاعات را رعایت کند و چارچوب الگوریتم بهینه‌سازی نتایج جستجوی خود را نیز بطور شفاف بیان کند.

ماده ۱۴- ارائه کلمات پیشنهادی جستجو توسط جویسگر تابع ضوابط زیر است:

- ۱- فعال شدن پیشنهاد کلمات جستجو باید اختیاری باشد
- ۲- کلمات پیشنهادی جستجو باید مطابق با محتوای تایید شده کارگروه تعیین مصادیق محتوا باشد
- ۳- در صورت قراردادن جویسگر در حالت "امن برای کودکان" کلمات راهنما باید در دامنه محدود برای کودکان فعال باشد.

ترویج فرهنگ اسلامی-ایرانی

ماده ۱۵- ترویج الگوی سبک زندگی اسلامی-ایرانی در ارائه اطلاعات، خدمات و تبلیغات از سوی فراهم‌آوردندگان سرویس جویس به عنوان محور اصلی در برخورداری از حمایت‌های دولتی است.

ماده ۱۶- به منظور حفظ و ارتقاء ارزش‌های فرهنگ ایرانی-اسلامی، نهادهای فرهنگی و اجتماعی موظف به تسهیل در دسترسی به محتوای مربوطه برای جویسگر تأیید شده هستند.

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۵)

✓ صیانت خانواده

ماده ۱۷- به منظور حفاظت از کودکان در محیط اینترنت و انجام جستجوی ایمن و پالایش تصاویر و متن غیرمتعارف، فراهم آورنده سرویس جویس باید براساس سیاستهای اعلام شده کارگروه مصادیق نتایج جستجوی خود را محدود نماید. علاوه براین برای محدود کردن دسترسی کودکان به محتوای نامطلوب، باید ابزارهای لازم از سوی فراهم آورنده سرویس جویس ارائه شود.

✓ حفظ حریم خصوصی و محرمانگی

ماده ۱۸- فراهم آورنده سرویس جویس مسئولیت حفاظت از داده‌هایی که نگهداری می‌کند و عدم افشای آنها را بر عهده دارد و باید پیش از هرگونه ذخیره‌سازی اطلاعات کاربران، دلایل نگهداری، مدت زمان نگهداری، استفاده و نحوه استفاده‌های بعدی، و یا انتقال اطلاعات به هر دلیلی را به کاربران اعلام و رضایت آنها را کسب نماید و امکان اصلاح داده‌ها را برای شخص حقیقی و یا حقوقی دارنده اطلاعات پس از انجام فرایند تایید صحت ادعا، فراهم سازد.

تبصره: در شرایط الزام آور قانونی از قبیل روند قضایی و یا حکم دولتی، بازرسی‌ها، موارد امنیتی ملزم به کسب رضایت نمی‌باشد.

ماده ۱۹- فراهم آورنده سرویس جویس متعهد به حفظ محرمانگی اطلاعات شخصی کاربران است؛ ادغام شرکت یا فروش دارایی‌ها و موارد مرتبط، مسئولیت فراهم آورنده سرویس جویس را از این تعهد سلب نمی‌کند و باید پیش از هرگونه فعالیتی کاربران را از انتقال اطلاعات شخصی آگاه سازد.

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۶)

ماده ۲۰- فراهم آورنده سرویس جویس متعهد است از افشاء داده‌ها به اشخاص ثالث مگر در مواردی که با رضایت کاربر یا براساس موارد قانونی است جلوگیری نماید.

✓ رعایت حق کپی

ماده ۲۱- فراهم آورنده سرویس جویس برای هرگونه ذخیره‌سازی دائم یا موقت، ایجاد پیوند از طریق ارائه نتایج جستجو و نیز نمایش محدود اطلاعات در صفحه نتایج، ملزم به رعایت حق کپی دارنده محتوا می‌باشد و باید سایت مرجع را به صورتی معرفی نماید که امکان مراجعه و پیگیری به اثر اصلی وجود داشته باشد.

ماده ۲۲- فراهم آورنده سرویس جویس متعهد به رعایت حق پدیدآورنده اثر در نشر، عرضه، اجرا و بهره‌برداری مادی و معنوی آن اثر است.

✓ نحوه تبلیغات

ماده ۲۳- انجام فعالیت‌های توزیع تبلیغات و پوشش تبلیغات آنلاین توسط فراهم آورنده سرویس جویس در چارچوب قانون مطبوعات و قانون تجارت الکترونیک و به موجب مجوز اخذ شده از وزارت ارشاد و فرهنگ اسلامی قابل انجام است.

ماده ۲۴- مسئولیت احراز هویت تبلیغ کنندگان و تطابق محتوای تبلیغات ارائه شده توسط جویسگر با ضوابط اعلام شده از طرف کارگروه تعیین مصادیق محتوای برعهده فراهم آورنده سرویس جویس است.

اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۷)

ماده ۲۵- برای ارائه یا بکارگیری علائم تجاری در پیوندهای ایجاد شده یا کادرهای تبلیغاتی، فراهم آورنده سرویس جویس موظف به رعایت حفظ مقررات علائم تجاری می باشد.

ماده ۲۶- هرگونه توافقنامه شفاهی یا کتبی میان فراهم آورنده سرویس جویس و منتشر کنندگان تبلیغات مبنی بر عدم همکاری انتشار دهندگان تبلیغات با رقبای فراهم آورنده سرویس جویس ممنوع است.

همکاری نهادهای دولتی

ماده ۲۷- به منظور دسترسی شهروندان به خدمات پرکاربرد دولتی، لازم است سازمانها و نهادهای دولتی خدمات اصلی خود را برای در دسترس قرار گرفتن از طریق جویسگر تأیید شده در قالب استاندارد مشخصی معرفی و پشتیبانی لازم برای اجرایی شدن این خدمات را فراهم سازند.

ماده ۲۸- به منظور ساماندهی به محتوای بومی و حمایت از جویسگر بومی و تقویت دسترسی به اطلاعات تمامی دستگاههای دولتی باید شرایط لازم برای دسترس پذیر کردن اطلاعات غیرمحرمانه موجود (شامل داده های بانکهای اطلاعاتی عمومی، برنامه های میان مدت و کوتاه مدت، بودجه، تصمیمات و مقررات دولتی و ...) را ایجاد کنند.

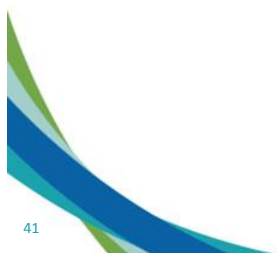
اصول حاکم بر ارائه سرویس جویس (۸)

نحوه نظارت

ماده ۲۹- به منظور ارتقاء کیفیت خدمات جویسگر، ویژگیها و شرایط ارائه سرویس جویس براساس چارچوب ارزیابی و از طریق ارزیابی عوامل کیفیت بطور دوره ای توسط مرجع نظارت مورد بررسی قرار خواهد گرفت. به منظور آگاهی کاربران و فراهم آوردن گان سرویس جویس این نتایج از سوی مرجع نظارت اطلاع رسانی می شوند.

ماده ۳۰- مسئولیت نظارت بر حسن استفاده از حمایت های دریافتی جویسگر بومی و متناسب بودن حمایتها با معیارهای عملکردی، بر عهده مرجع نظارت می باشد.

مسئولیت‌های فراهم‌آورنده سرویس جویس

41

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

چارچوب حقوقی مسئولیت‌های فراهم‌آورنده جویس

42

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

حوزه‌های قواعد عمومی سرویس جویس

قواعد عمومی سرویس جویس

سپاس از توجه شما

